

METODICKÉ VYSVĚTLIVKY

Sídelní struktura, druhy pozemků

Seznam **obcí s rozšířenou působností** a obcí s pověřeným obecním úřadem byl stanoven zákonem č. 314/2002 Sb. ze dne 13. června 2002, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2003. V návaznosti na tento zákon pak Ministerstvo vnitra vyhláškou č. 388/2002 Sb. stanovilo správní obvody těchto obcí.

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí.

Město je obec, které byl na základě zákona o obcích udělen statut města. **V tabulkách** jsou města a údaje za ně označeny **tučně**.

Data o **struktuře pozemků podle druhu** jsou přebírána od Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.

Obyvatelstvo

Ve všech publikovaných demografických ukazatelích se jedná o údaje definitivní, týkající se obyvatel s trvalým bydlištěm na uvedeném území (bez ohledu na státní příslušnost), od roku 2001 – v návaznosti na Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 včetně cizinců s tzv. dlouhodobým pobytem (tj. s pobytem na základě víza nad 90 dnů, podle zákona č. 326/1999 Sb.) a cizinců s azylem na území České republiky.

Věkem obyvatele se v demografické statistice rozumí dokončený věk, jehož obyvateľ dosáhl v okamžiku zjišťování, tedy věk při posledních narozeninách.

Index stáří je poměr počtu osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let.

Za **živě narozené** dítě je v ČR považován plod, který projevil po narození alespoň jednu známku života a má porodní hmotnost 500 g a vyšší, případně nižší než 500 g, pokud přežije 24 hodin po porodu.

Přirozený přírůstek obyvatelstva je rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a celkovým počtem zemřelých osob ve sledovaném období a v daném území.

Celkový přírůstek obyvatelstva vyjadřuje rozdíl mezi počátečním stavem obyvatelstva a koncovým stavem obyvatelstva daného území a je tvořen součtem přirozeného přírůstku a přírůstku stěhováním.

Stěhováním se v této publikaci rozumí změna trvalého bydliště osoby přes hranice uvedeného území.

Sňatky jsou započítávány do příslušného území podle místa trvalého bydliště ženicha. V případě ženicha, který nemá trvalé bydliště v ČR, je sňatek započítán podle místa trvalého bydliště nevěsty.

Rozvody jsou sledovány na základě údajů poskytovaných statistickým orgánům příslušnými soudy.

Údaje o **dlouhodobém vývoji počtu obyvatel** od roku 1900 uvedené v této publikaci budou po revizi publikovány v Retrospektivním lexikonu obcí, který bude vydán v průběhu roku 2006.

Vybavenost obcí

Podkladem jsou údaje z **Městské a obecní statistiky (MOS)** podle stavu k 31. 12. 2004. Jde o pravidelně ročně aktualizovanou rozsáhlou databázi spravovanou ČSÚ, která využívá nejen zdroje dat statistického úřadu, ale také externí zdroje. Databáze je rovněž aktualizována ve spolupráci s jednotlivými obcemi. Vybavenost obcí se zjišťuje územní metodou (včetně detašovaných pracovišť), bez ohledu na sídlo provozovatele. Obec je považována za vybavenou příslušným zařízením, jestliže je takto vybavena alespoň jedna její část.

Vybrané údaje o **školství** jsou převzaty z databáze Ústavu pro informace ve vzdělávání, který je rezortním pracovištěm Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro statistiku vzdělávání. Vybrané údaje o **zdravotnictví** jsou převzaty z podkladů Ústavu zdravotnických informací a statistiky. Vybrané údaje o **sociálním zabezpečení** jsou převzaty z podkladů Ministerstva práce a sociálních věcí.

Nezaměstnanost

Údaje o počtu neumístěných uchazečů o zaměstnání, jejich struktuře a počtu volných pracovních míst jsou převzaty z informačního systému Ministerstva práce a sociálních věcí. **Míra registrované nezaměstnanosti** v obcích a ORP (v této publikaci i v kraji) je podíl vyjádřený v procentech, kde v čitateli je počet

neumístěných uchazečů o zaměstnání a ve jmenovateli počet ekonomicky aktivních ze Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001.

Mezi **ekonomicky aktivní** podle Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 jsou zahrnuty všechny zaměstnané osoby, zaměstnavatelé, samostatně činní, pracující studenti a učni, ženy na mateřské dovolené v trvání 28, resp. 37 týdnů, osoby v základní, náhradní nebo civilní vojenské službě, ve vazbě a výkonu trestu a osoby nezaměstnané (podle okamžitého stavu k rozhodnému okamžiku sčítání, bez ohledu na formu vztahu k zaměstnavateli).

Ekonomické subjekty

Publikované počty ekonomických subjektů vycházejí z údajů statistického **Registru ekonomických subjektů** (RES), který vytváří a spravuje ČSÚ a jehož obsah je zákonem č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů přesně vymezen. Do počtu ekonomických subjektů byly zařazeny subjekty, které mají na příslušném území své sídlo (nikoliv pouze provozovnu) a jsou aktivní (ČSÚ nemá zprávu o jejich neaktivitě).

Do RES se zapisují všechny právnické osoby nezávisle na tom, jakou činnost vyvíjejí a fyzické osoby, které provozují podnikatelskou nebo jinou výdělečnou činnost, k níž podle zvláštních předpisů potřebují povolení, osvědčení, registraci nebo zápis. **Fyzické osoby** zahrnují soukromé podnikatele podnikající dle živnostenského zákona, samostatně hospodařící rolníky, zemědělské podnikatele a dále fyzické osoby provozující jinou podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů. Mezi **právnické osoby – obchodní společnosti** se řadí veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

RES je průběžně **aktualizován** daty z obchodního rejstříku, živnostenských úřadů, z administrativních zdrojů a ze statistických zjišťování.

Domy, byty, domácnosti

Trvale obydlený dům podle metodiky Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) k 1. 3. 2001 je dům, ve kterém je alespoň jeden trvale obydlený byt nebo je v něm umístěno zařízení pro hromadné ubytování osob alespoň s jednou trvale bydlící osobou. V trvale obydleném domě musí mít trvalý (nebo dlouhodobý) pobyt **alespoň** jedna osoba. **Trvale obydlený byt** je byt, ve kterém má alespoň jedna osoba trvalý nebo dlouhodobý pobyt.

Data o **bytové výstavbě** (dokončených bytech) pocházejí ze statistických výkazů, které předkládají jednotlivé stavební úřady. Údaje o bytové výstavbě zahrnují celou bytovou výstavbu na území (včetně nástaveb, vestaveb a přístaveb), kterou vznikají nové byty (všemi formami výstavby). Nejsou zahrnuty byty vzniklé změnou účelu užívání bez stavebních úprav.

Bytem se rozumí místnost nebo soubor místností, které jsou podle rozhodnutí stavebního úřadu určeny k bydlení a mohou svému účelu sloužit jako samostatné bytové jednotky. Byty **dokončené** jsou ty byty, na které ve sledovaném období nabyla právní moci vydaná kolaudační rozhodnutí.

Domácnost je tvořena z osob společně bydlících v jednom bytě (nouzovém obydlí) na základě jejich příbuzenských nebo jiných vztahů v rámci jedné hospodařící domácnosti. Je to základní jednotka, která se dále nečlení. Základními typy domácností jsou úplné a neúplné rodiny, vícečlenné nerodinné domácnosti a domácnosti jednotlivců.

Volby, referendum

Ve dnech 13. – 14. června 2003 proběhlo na území České republiky **referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii**. Právo hlasovat v referendu měl každý občan České republiky.

Vstupem ČR do Evropské unie k 1. květnu 2004 vzniklo automaticky občanům České republiky občanství Evropské unie, a tím i právo volit své zástupce do zastupitelského orgánu Evropské unie – Evropského parlamentu. **Volby do Evropského parlamentu** se v ČR uskutečnily v termínu 11. – 12. června 2004.

Řádné volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky proběhly po uplynutí čtyřletého volebního období ve dnech 14. – 15. června 2002. Volby se konaly rovněž na velvyslanectvích a generálních konzulátech České republiky v zahraničí.

Volby do zastupitelstev krajů se konaly ve dnech 5. a 6. listopadu 2004. Hlasování probíhalo na území třinácti krajů České republiky (v hlavním městě Praze jsou zastupitelé voleni při volbách do zastupitelstev obcí). Historický první volby do zastupitelstev krajů na území České republiky proběhly 12. 11. 2000.

Volby do zastupitelstev obcí v České republice se uskutečnily ve dnech 1. – 2. listopadu 2002. Volby se konaly v řádném termínu po uplynutí volebního období, na které byla zvolena zastupitelstva obcí v předchozích řádných volbách ve dnech 13. – 14. listopadu 1998, a ve všech dodatečných, opakovaných a nových volbách v období leden 1999 až duben 2002.

Reprodukce výňatků z této publikace lze pořizovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje – „Vybrané údaje za obce Pardubického kraje v roce 2004 podle správních obvodů“ a původu statistických dat v publikaci otištěných.

Značky v tabulkách

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Pro správní obvody obcí s rozšířenou působností používáme v této publikaci zkratku ORP.